

Cal Pereonclet

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la zona central del terme municipal. Al nord-est del poble.
Emplaçament	Des del poble de Castell de l'Areny seguir la pista asfaltada uns 722 m., al coll hi ha el trencall.
Alçada:	1048
Coordenades:	
Latitud:	42.1717
Longitud:	1.95537
UTM Est (X):	413719
UTM Nord (Y):	4669368

Classificació

Número de fitxa	08057 - 40
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08056A004000290000WF
Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	dj., 26/02/2015 - 01:00

Descripció

Es tracta d'una masia formada per dues construccions principals, la casa i la pallissa, amb l'era entre ambdues, a més d'alguns coberts i un pou. La casa consta de planta baixa, primera i segona (que es correspon amb la sota-coberta), la teulada és a dos vessants amb el carener orientat aproximadament nord-sud perpendicular a la façana principal que obre cap a migdia. L'edifici està construït adossat al terreny natural fet que facilita més d'un accés, un és a la planta baixa i es realitza des de la façana principal i l'altre es troba a la façana de ponent i dóna a la planta primera (lleugerament modificat i amb accés d'uns quants graons). En conjunt l'estructura està bastida amb pedres irregulars junt amb alguns carreus desbastats, les cantoneres són lloses i carreus també desbastats. Tot i que ha estat reformada, la majoria d'obertures eren d'estil senzill similar a algunes de les que podem veure avui, amb llinda de fusta.

L'edifici mostra diferents moments constructius, així, sembla que en origen la casa devia ser de planta més petita i de menor alçada, a la qual se li van adossar dos cossos, un a la part posterior, la nord, i un altre al costat de ponent (cuina i pastador), a més d'augmentar lleugerament l'alçada. D'aquesta manera sembla que la primera casa de dos cossos paral·lels separats per un mur mitger, va passar a una estructura de tres cossos paral·lels més un quart de perpendicular, situat a la part posterior i que no ocupa tota l'amplada de la casa, ja que a l'extrem oest d'aquest cos perpendicular hi trobem l'estructura del forn de pa.

L'interior de la planta baixa és més petit que la resta de nivells, ja que part de l'estructura està bastida sobre la roca, com és el cas del cos afegit al costat nord que és construït a partir de planta primera.

Pel que fa als interiors, la planta baixa estava destinada principalment al bestiar, encara conserva una de les menjadores al cos central. La planta primera manté l'estructura d'algunes de les estances més habituals, entre les quals encara podem veure el cos central ocupat per l'espai destinat a sala-menjador i distribuïdor de les habitacions, a més de l'escala d'accés als diferents nivells (l'escala és de pedra a la planta baixa i de fusta el tram de pujar a la planta sota-coberta); al costat nord hi ha el cos perpendicular, on hi ha la cuina i pastador, a l'extrem est hi ha una pica de pedra amb les habituals lloses als laterals i al mur del costat una fornícula probablement destinada a col·locar-hi posts amb estris de cuina, a l'extrem oest hi havia la llar de foc (es conserva la campana) amb el forn de pa i els fogons a un costat. El forn de pa es conserva sencer, és de boca en arc fet amb pedra picada i l'interior de cúpula de pedra i lloses a la base; al peu del forn hi ha la cendreria. Altres elements que es conserven són dues finestres amb festejadors, una és la finestra de la sala i l'altra a l'habitació del cos de llevant. També podem veure fornícules de mides diverses en diferents murs. A més, es conserven part dels forjats, destacant les posts de fusta de part del sostre de la planta primera.

A la façana de llevant hi podem veure dues lloses sobresortint del mur, amb un forat en cadascuna, que segons explica el propietari eren les pedres utilitzades per les frontisses de les portes que hi havia hagut en aquest punt, ja que els coberts que avui veiem eren molt més grans i arriben fins la façana. En les obres de reforma es va localitzar una teula amb la data 1789.

Pel que fa a la pallissa, aquesta és a ponent de la casa, amb l'espai de l'era enmig. És de planta rectangular definint l'estructura típica de dues plantes amb murs tancats en tres de les seves façanes i a la façana principal, la de llevant, unes grans obertures delimitades pels murs laterals i un pilar central. Té coberta a dos vessants amb el carener orientat est-oest. En l'actualitat la pallissa és destinada a habitatge.

Observacions:

Al darrera de la pallissa hi trobem el pou d'aigua, de planta circular i murs de pedra.

Al costat de llevant hi havia hagut diverses corts i espais destinats a magatzem, avui aquestes estructures són diferents ja que es van fer més petites per tal de millorar la visibilitat de la casa i l'accés.

La finca de Cal Pereoncllet té altres cases dins la propietat, potser antigues masoveries, com és l'antic Cal Gorgixer, el Planàs, i també hi havia hagut Cal Massot (avui finca independent); a finals del segle XX també es va segregar i construir alguna altra casa.

La casa està destinada a allotjament rural. La pallissa es va reformar i adaptar com a vivenda.

Història

No tenim notícies documentals conegudes que es refereixin directament a la masia de Cal Pereonclet fins ben entrat el segle XIX. Cal dir, que al llarg del segle XVIII consten algunes dades cadastrals en que els cognoms de les persones referenciades podrien indicar que es tracta de Cal Pereonclet, però no es pot confirmar ja que les dades no són prou concretes. D'altra banda, l'estructura arquitectònica de la masia pot correspondre a una construcció bastida entre els segles XVII-XVIII. No es disposa de prou dades per puntualitzar les cronologies, però alguns elements poden correspondre al període del segle XVII, fins i tot l'estructura principal de dos cossos, els quals posteriorment, ja al segle XVIII s'haurien ampliat. També s'hi poden veure altres ampliacions i modificacions algunes semblen correspondre al segle XIX.

El 29 d'octubre de 1846 consta registrada una hipoteca de "Cal Onclet", de la qual en dóna les afrontacions: a orient amb al mas Soldevila, a migdia amb el mas Costa i a ponent amb el mas Sala (?) i a llevant amb el mas Rota, consta que dins la finca hi ha una altra caseta i terres dites "Cal Gorch Guixé". Segons s'especifica, la hipoteca es fa per tenir patrimoni per ordenar el fill sacerdot fins que tingui manutenció. En el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), en l'apartat corresponent a Castell de l'Areny trobem la referència Cal Pere Onclet, en la que hi consta Martín Tubau.

Al llarg del segle XIX trobem altres notícies documentals referides a la masia de Cal Pere Onclet en els llibres de cadastres conservats a l'ajuntament, així, en un llevador del novembre de 1858 conservat a l'arxiu municipal (AMCA, unitat 170) hi consta anotat entre un extens llistat de casa Cal Pereonclet, en aquest registre també hi ha notícies de les altres cases que havien format part de la finca, com Cal Gorgixer, el Massot i el Planàs.

En un document on es relacionen totes les cases de Castell de l'Areny datat a 14 de gener de 1898 consta que a Cal Pereonclet, identificat amb el número 86, hi vivien nou persones, un matrimoni i cinc infants, l'àvia materna i una germana del cap de família.

Entre les matrícules industrials conservades a l'arxiu municipal (AMCA, unitat 170), trobem registrat que els anys 1923 i 1924, Martí Tubau Maseras pagava per el concepte forn de plaça a Cal Pereonclet. A finals del 1924, el mateix Martí Tubau, dóna d'alta al registre de la contribució industrial com a botiga de comestibles a Cal Pereonclet. El 1930 es conserva el registre de baixa del forn de pa, la botiga encara hi figura el 1936.

Bibliografia

TRASSERRA, P. (2003): La meva infantesa. (Autoedició)

